

ΙΣΤΟΡΙΑ Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
(ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ)

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται:

α. να προσδιορίσετε τον χαρακτήρα της ελληνικής επανάστασης του 1821

(μονάδες 13)

β. να αναφερθείτε στη στάση που διαμόρφωσαν οι Νεοέλληνες γύρω από το ζήτημα της Μεγάλης Ιδέας και του αλυτρωτισμού κατά τον 19ο - αρχές 20ού αιώνα.

(μονάδες 12)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Με αυτό το πρίσμα, η οικοδόμηση του έθνους υπήρξε μια δυναμική διαδικασία όχι «εθνικής αφύπνισης» αλλά σφυρηλάτησης συλλογικής ταυτότητας στο πλαίσιο της δημιουργίας ενός αισθήματος κοινότητας που ήταν απαραίτητο για την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής στα νέα εθνικά κράτη του 19ου αιώνα. Αυτό, φυσικά, δεν αποτελεί κάποια βαλκανική ιδιομορφία. Συνέβη σε ολόκληρη την Ευρώπη την ίδια περίοδο, ακόμη και μέσα στα παλαιότερα ανεξάρτητα εθνικά κράτη όπως ή Γαλλία. Αυτό ακριβώς ήταν το πρότυπο οικοδόμησης του έθνους το οποίο ο Fichte προέτρεψε τους Γερμανούς συμπατριώτες του να ακολουθήσουν όταν τόνιζε τους δεσμούς γλώσσας και εθνικής παιδείας ως τα συστατικά μέρη για τη συγκρότηση της εθνικής κοινότητας.

Κιτρομηλίδης Π., «Το εθνικό ζήτημα στα Βαλκάνια», στο Βερέμης, Θ. (επιμ.), *Εθνική ταυτότητα και εθνικισμός στη νεότερη Ελλάδα*, ΜΙΕΤ, Αθήνα 2003, σ. 73.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Το σημαντικότερο ιδεολογικό στοιχείο της πολιτικής ζωής, η Μεγάλη Ιδέα, δεν ήταν βεβαίως και στοιχείο ιδεολογικής διάκρισης: όλα τα κόμματα συμφωνούσαν γύρω από τα βασικά προβλήματα του ελληνικού αλυτρωτισμού. Η μόνη περιοχή διαφωνιών ήταν η τακτική που θα έπρεπε ν' ακολουθήσει η εκάστοτε κυβέρνηση. Η παθολογική διόγκωση του αλυτρωτισμού

αποδεικνύει την αποδέσμευση των κομμάτων από τις πραγματικότητες της οικονομικής αθλιότητας και της κοινωνικής αδικίας – ενώ από την άλλη πλευρά επέτρεπε και συντηρούσε αυτή την αποδέσμευση, αποσπώντας την προσοχή των κατωτέρων τάξεων από τα προβλήματά τους.

Δερτιλής, Γ., *Κοινωνικός μετασχηματισμός και στρατιωτική επέμβαση (1880-1909)*, Εξάντας, Αθήνα 1977, σ. 130